

Társulati élet

AZ MKBT XXXVII. VÁNDORGYÜLÉSE Budapest 1993. június 18–20.

A Társulat XXXVII. barlangnapját a MAFC Barlangkutató Csoport rendezte június 18–20. között Budapesten a Pál-völgyi kőfejtőben. A háromnapos rendezvény alatt valamivel több, mint 300 ember regisztráltatta magát. A résztvevők a vacsorajegy mellett színvonalas kiadványt kaptak kézhez, melyben a terület barlangjainak legújabb kutatási eredményeiről olvashattak írásokat. A programok sorát pénteken este a Barlangkutató Emlékkert felavatása nyitotta. A rendezvény ideje alatt lehetőség nyílt a Mátyás-hegyi-, a Pál-völgyi- és a József-hegyi-barlangok megtekintésére, a túrák késő este is zajlottak.

A szombaton korán reggel startoló hagyományos Marcel Loubens Kupán 21 csapat vett részt. A verseny sorány, melyen a résztvevőknek ügyességi, tájékozódási és geológiai feladatokat kellett megoldaniuk a Mátyás-hegyi-, a Harcsaszájú- és a Kis-Hideglyuk-barlangokban, az alábbi eredmény született:

I. helyezés: BEAC II. csapata (*Lettner G., Nyerges A., Tisje L.*) 554 pont,

II. helyezés: BEAC–FTSK vegyes csapat (*Aknai Z., Elekes B., Zsólyomi Zs.*) 538 pont,

III. helyezés: Papp Ferenc csapata (*Maucha G., Csekő Á., Szabó L.*) 478 pont.

Az eredmény kihirdetésére az esti tábortűz mellett a Cholnoky-pályázat díjainak kiosztása után került sor. A verseny első három helyezett csapatának tagjai értékes díjakat vehettek át, melyeket a Sport Túra BT ajánlott fel. A verseny követően a Barlangi Mentőszolgálat tartott bemutatót és az est programját diavetítések zárták. A vasárnap megrendezett egyéni kötéltechnikai versenyen *Nyerges Attila* (BEAC) győzedelmeskedett *Rose Gyuri* és *Lettner Gábor* (mindkettő BEAC) előtt.

Nyerges Miklós

CHOLNOKY JENŐ KARSZT- ÉS BARLANGKUTATÁSI PÁLYÁZAT

A Magyar Karszt- és Barlangkutató Társulat Elnöksége és a KTM Természetvédelmi Hivatal annak érdekében, hogy elősegítse a Társulat keretében folyó karszt- és barlangkutató tevékenységet, főként a kutató és feltáró munka megfelelő szintű dokumentálását, az elért eredmények összefoglalását, valamint ezek értékelését, Cholnoky Jenőről elnevezett pályázatot ír ki évenként ismétlődően. Az 1993. évi pályázat az előző évekhez hasonlóan csoport és egyéni kategóriában került meghirdetésre.

A pályázatra csoport kategóriában 11, egyéni kategóriában pedig 5, a pályázati kiírásnak megfelelő, értékelhető pályamű érkezett be.

Tekintettel arra, hogy a Barlangtani Intézet kezdeményezésére a Környezetvédelmi és Területfejlesztési Minisztérium a kiírástól eltérően a pályázat bírálatára ez évben 300 000 Ft-ot biztosított, a megemelkedett pénzügyi adottságok alapján lehetőség nyílt a pályadíjak jelentős mértékű megemelésére, valamint a különdíjak mellett pénz- és tárgyjutalom kiosztására.

A bíráló bizottság csoport kategóriában az alábbi sorrendet állapította meg:

I. díj:	
Bekey Imre Gábor Barlangkutató Csoport	50 000 Ft
II. díj:	
Vulkánszpeleológiai Munkacsoport	40 000 Ft
III. díj:	
Marcel Loubens Barlangkutató Egyesület	30 000 Ft

A csoport kategóriában adható különdíjakat a bíráló bizottság az Acheron Barlangkutató Szakosztálynak, a jól dokumentált feltárási eredményekért, a Plecotus Barlangkutató Csoportnak a feltárási tevékenység dokumentálásáért, valamint a tudományos kutatás területén elért eredményekért és a Tatabányai Barlangkutató Egyesületnek, kiemelten a dokumentációs munkákért 25 000–25 000 Ft összeggel ítélte oda.

A bíráló bizottság a csoport kategóriában pénzjutalomban részesítette a Bakony Barlangkutató Egyesületet (12 000 Ft) kataszterezési tevékenységéért, az Alba Regia Barlangkutató Egyesületet (10 000 Ft) jól összefoglalt, sokoldalú, de a korábbi évekhez képes szerényebb kivitelű jelentéséért és a Troglonauta Barlangkutató Csoportot (6000 Ft) a

Buda-barlangban végzett munkák példamutató dokumentálásáért.

A bíráló bizottság a Heliktit Barlangkutató Csoport és a Pro Natura Barlangkutató Csoport jelentését könyvjutalomban részesítette.

A bíráló bizottság az egyéni pályázatok szakmai értékének elbírálására független szakértőket kért fel. Ezen írásos vélemények alapján az egyéni kategóriában az alábbi döntés született:

I. díj:	
Kraus Sándor 1992. évben végzett karszt- és barlangkutatói munkáinak dokumentálásáért	20 000 Ft
II. díj:	
Kalicza Tibor–Szablyár Péter a Társulat alapító tagjairól készített videofilmsorozatának első filmjéért	15 000 Ft
III. díj:	
Hardi Ágnes a Tapolcai-tavasbarlangban végzett mikrobiológiai vizsgálatokért	8000 Ft

Horváth Zsuzsa a hazai idegenforgalmi barlangok állapotáról és a fejlesztési lehetőségekről készített dolgozatáért 8000 Ft

A bíráló bizottság Varga Miklós a denevérekről szóló ismeretterjesztő dolgozatát könyvjutalomban részesítette.

Fleck Nóra

Csoport	össze- foglaló 0–10	feltárási védelem 0–25	tudo- mányos 0–25	doku- ment. 0–25	csoport- élet 0–15	össz. pont 0–100	helyezés*
Acheron Barlangkutató Szakosztály	10	25	15	15	12	77	K
Alba Regia Bg.kutató Egyesület	10	15	15	5	7	52	P
Bakony Barlangkutató Egyesület	8	12	15	20	5	60	P
Bekey Imre Gábor Bg.kut. Csoport	10	22	25	25	15	97	I.
Heliktit Barlangkutató Csoport							T
Marcel Loubens Bg.kut. Egyesület	10	20	22	23	13	88	III.
Plecotus Barlangkutató Csoport	8	24	22	5	12	71	K
Pro Natura Barlangkutató Csoport.							T
Tatabányai Bg.kutató Egyesület	9	20	15	25	12	79	K
Troglonauta Barlangkutató Csoport							P
Vulkánszpeleológiai Munkacsoport	10	25	20	25	12	93	II.

* K = különdíj, P = pénzjutalom, T = tárgyjutalom

MEGALAKULT A SOLYMÁRI BIZOTTSÁG

A Solymári-ördöglyuk turista jellegű bemutatását a háború előtt a Magyar Barlangkutató Társulat e célból megalakított Solymári Bizottsága kezdeményezte, és éveken át végezte. Az azóta eltelt közel 50 év alatt azonban — gazda hiányában — a barlang egyre pusztulóbb állapotba került.

Ezen segítő, a Budapesti Természetvédelmi Igazgatóság a barlangot lezáratta, és még ez évben felújítja a Cirkuszig tartó szakasz létesítményeit, a lépcsőket korláttal látatja el, az onnan a kijáratig (Pipa) vezető útvonalat pedig overallos túrák vezetésére teszi alkalmassá (létrák, biztosító kötelek beszerelése).

Ezt a lehetőséget kívánja a Társulat kihasználni és a régi hagyományt felújítva 1994 tavaszától kezdve a barlangot turista jellegű látogatással hasznosítani, és karbantartani. E cél érdekében az Elnökség támogatólag jóváhagyta a Solymári Bizottság megalakítását, melynek vezetésével és a látogatással kapcsolatos engedélyezési, szervezési teendők ellátásával, a látogatási feltételek kidolgozásával Hazslinszky Tamást bízta meg.

Fleck Nóra

BARLANGKUTATÓ CSOPORTJAINK ÉLETÉBŐL

A Barlangtani Intézet — az előző évekhez hasonlóan — elkészítette a barlangkutató csoportok éves jelentéseinek barlangonkénti feldolgozását. A Társulat kutatócsoportjai, illetve kollektívái közül 1993. évi tevékenységéről 24 adott le jelentést. Barlangkutatóra (feltárás, dokumentálás, tudományos vizsgálat stb.) vonatkozó tényszerű vagy tájékoztató adatok 23 jelentésben szerepelnek. A beérkezett 9 egyéni kutatási jelentés közül 7 tartalmaz barlangkutatói adatokat, 2 jelentés általános témájú.

Feltáró kutatást 20 csoport és 1 egyéni kutató összesen 79 karsztobjektumban folytatott. E munkák eredményeként az 1993-ban feltárt új barlangok és barlangszakaszok össz-hosszúsága megközelíti a 2000 métert. A feltárások eredményeként 4, a kataszteri adatfelvételek során 110, azaz összesen 114 új barlang vált ismertté. Térképezést 16 kutató végzett, összesen 147 karsztobjektumról készítve felmérést. A felmért járathosszúság megközelíti a 2000 métert, az első felmérésű barlangok, barlangszakaszok össz-járáthossza kb. 1500 méter.

Az 1993-ban kutatott karsztobjektumok — területi és szakmai bontásban

A szakmai bontás bal oldali oszlopában szerepelnek azok az objektumok, ahol csak a tevékenység ténye került dokumentálásra, a jobb oldali oszlopban feltüntetett objektumoknál a jelentések adatokat, eredményeket is tartalmaznak.

Terület	feltárás	védelem	geológia	genetika. morfol.	hidrológia	klimat terápia	öslény- tan	régészet	biológia	térkép	fotó	leírás	össz. kut. bg	új bg.					
4100 Mecsek	1	1			1				11				14						
4400 Bakony	24	9	4	1		3	1	6		1	2	1	19	33	1	19	16	71	12
4500 Vértes	1			1				2		1	1	2	2	1	2	1			
4600 Gerecse	7	3	18	4		2			4			9		2				32	1
4700 Budai-hegység	11	4	6	1	1	3	2	1	2		2	5	1	8	1	6	7	22	1
4800 Pilis	5		1	1	1						1		4	1				10	
4900 Szentendre- Visegrádi-hgs.											1	21	10	39					8

Tertület	feltárás		védelem		geológia	genetika, morfol.	hidrológia	klimat terápia	öslény- tan	régészet	biológia	térkép	fotó	leírás	össz. kut. bg.	új bg.					
5300 Bükk	4	2	5	4	3	2	3	4	1			1	4	4	3	19	1				
5400 Aggteleki-karszt	5	2	1	1	3				2				4	14	13	37	2				
5500 Zemplén		1			1						7	13	90	28	67	109	88				
Összesen:	58	21	36	12	1	15	4	4	4	9	12	1	2	3	19	49	2	145	2	98	
	79		48		16		4		8		21		3		3		68		147		100
															118	355					114

Az *ACHERON Barlangkutató Szakosztály* a Csodabogyós-barlangban a Patakmeder-ág felfedezésével 25 m-re csökkentette az immár 2,7 km hosszúságú rendszer és a Szél-lik közötti távolságot, s folytatta az Edericsi-fennsík talyv feltárt Nagy-nyelő kutatását is. Kiseb bontási munkákat végeztek a Cserszegtomaji-kútbarlangban és a Mátyás-hegy (Budai-hegység) DK-i köfjéjének 5 objektumában, ahol a 6. sz. barlangból kiindulva kimutatták annak összefüggését a 7. sz. barlanggal. A Mátyás-hegyi-barlangban végzett próbabontások mellett merülést hajtottak végre a tóban is, egy 7 m hosszúságú, agyagkitöltéssel záruló víz alatti járatrészt derítve fel. A tóban próbaszivattyúzást és rendszeres vízszintméréseket végeztek, dokumentációs tevékenységük keretében pedig összeállították a Csodabogyós-barlang bejárasi útmutatóját, s helyszínrajzot készítettek a Délkeleti-köfjéj, valamint a Balfidomság (Alpokalja) barlangjairól.

Az *ALBA REGIA Barlangkutató Csoport* a Tési-fennsík 8 objektumban végzett feltáró és állagvédelmi tevékenységet. Az Alba Regia-barlangban a főbejárat alatti omladékközna stabilizálása mellett, mintegy 20 m-es továbbjutást értek el az Ajándék-ágban, újranították a Repeta-zsombolyt, s többek között megkezdték a jelentős nyelőképességgel bíró I-9 objektum bontását. A Vértesben végzett terepbejárásuk a harasztosi felhagyott bauxitköfjéj területén egy újabb barlang, a 72 m hosszúságú, hófehér hidromagnezit-lerakódásokat tartalmazó Hamvas-barlang megismerését eredményezte. Tudományos tevékenységük keretében folytatták az Alba Regia-barlang és a Gánti-barlang klimatológiai vizsgálatát, illetve ez utóbbi régészeti és csontleleteinek feldolgozását, valamint denevér megfigyeléseket, földtani és karszthidológiai adatgyűjtést végeztek. Dokumentációs munkájuk során az újabb feltárások térképezésén túlmenően felmérték a Cse-

resnyés-zsombolyt (-14 m) és a Tavas-barlangot (-29 m), s közreműködtek a vulkánzspeológiai tábor tevékenységében is.

A *BAKONY Barlangkutató Egyesület* által a Déli-Bakony és a Pápai-Bakony 9 karsztobjektumában végzett feltáró munkák eredményeként a Bújó-lik bejárati zónájában egy kis oldalág, az Öreg-köves víznyelőbarlangban egy újabb akna vált ismertté, s kisebb előrejutás történt a Tapolcafői-forrásbarlang végpontján is. Ez utóbbi barlangból a források római kori használatát bizonyító pénzérméket, az Attyapusztai-forrásbarlangnál megkezdték kutatások során Árpád-kori leleteket hoztak felszínre, felmérték a Töpéri-barlangot, s a 4430-as kataszteri egység anyagát 7 újabb barlangocska térképével egészítették ki.

A *BEKEY IMRE GÁBOR Barlangkutató Csoport* a Pál-völgyi-barlang 7 pontján végzett feltáró kutatásokat, melyek eredményeként a Kiskarácsony-ágban egy kisebb oldaljárat vált ismertté, a Y-folyosó Ny-i ágából kiindulva pedig újabb jelentős feltárás történt. Itt a járatot eltorlaszoló omladék átbontásával novemberben mintegy 600 m hosszúságú, látványos cseppkőképződményekkel és különféle hévizes kiválásokkal díszített, tágas folyosórendszer nyílt meg; az új szakasz nyugati, omladékkal záruló végpontján a tágas szelvény dacára intenzív huzat érezhető. Tudományos tevékenységük keretében folytatták a barlang denevérállományára vonatkozó (s az utóbbi években sajnos határozottan csökkenő tendenciát jelző) megfigyeléseiket, hőmérséklet- és radonméréseket végeztek, s a barlang ásványkiválásainak vizsgálatát az apadási színlök morfológiai feldolgozásával egészítették ki. Az új szakaszon végzett dokumentációs munkák alapján a Pál-völgyi-barlang ismert hossza 1993. végén 8 280 m.

A *BENEDEK ENDRE Barlangkutató és Természetvédő Egyesület* a Sátorköpusztai-barlangra ka-

pott hasznosítási engedély birtokában felújította a Nagy-terembe vezető vaslétrát, s több ponton a túrázást elősegítő létrákat és köteleket helyezett el. Hazánk első, kutatócsoport által hasznosított idegenforgalmi barlangját a megnyitás évében mintegy 1600 látogató kereste fel.

A *Debreceni Búvárklub* a Diabáz-barlangban a Hajóköteles-akna utáni omladék stabilizálásával, a nagyakna létrájának felújításával és a Szép-ág feljárata előtti omladékból új közlekedőút kijelölésével ismét viszonylag biztonságosan járhatóvá tette a barlangot, s megkezdte a végponti agyag- illetve sóder-szifon bontását. Karszthidrológiai megfigyeléseik keretében mérték a barlangba befolyó vízhozamokat, s közreműködtek a Magyar Állami Földtani Intézet által végzett, a Garadna-forrással való kapcsolatot igazoló vízfestésben.

Az *ERZSÉBET SC Barlangkutató Szakosztálya* folytatta az erősen feltöltődött, széndioxidos Ördög-árok-utcai-barlang (Budapest) kutatását, a Nagysomlyó-hegyi-barlangban (Pilis) pedig egy felső termecskét tárt fel, előkészítette a mélyponti törmelékkitöltés megbontását s elvégezte a 22 m mélységű, hévizes kürtő jellegű barlang térkép- és fotódokumentálását.

A *GERECSE Barlangkutató Egyesület* feltáró munkájának eredményeként a Keselő-hegyen egy újabb hasadékbarrang (17. sz. barrang, 12 m, -8 m) vált ismertté, s folytatódott — még jelentősebb előrejutás nélkül — a Pisznice-barlang, a Pisznicéizsomboly, valamint a Nagy-Gerecsén a Legyes-barlang és a laktanya melletti nagy töbör barrangjának bontása is. E két utóbbi barrang bejáratát kútgyűrűk beépítésével biztosították, a 19 lezárt és további 19 gyakrabban látogatott gercsei barrangnál rendszeres ellenőrzési és karbantartási munkákat végeztek; tudományos munkájuk keretében pedig folytatták a hőmérséklet- és radonméréseket, illetve a hegység 159 barrangjára kiterjedő, átfogó téli és nyári denevérszámlálásokat.

Az *Építők SE HELIKTIT Barlangkutató Csoportja* a Szentgáli Kő-lik (Bakony) kutatását folytatva 3 ponton végzett bontási munkákat, aktualizálta a barrang térképét és megkezdte a hőmérsékletméréseket; a barrangtól mintegy 800 m-re, a Mecsek-hegy É-i oldalában található további két kis barrangról pedig vázlatos leírást és fotódokumentációt készített.

Az *Óbudai SE KARSZT Barlangkutató Szakosztály* tagjai a Pilisben, a Nagy-Szopáki 5. sz. víznyelő beomlott kutatóaknájának újrabontásával egy 7 m mélységű, részben már szállkőben kialakult aknába jutottak, amelyre új bejáratot nyitottak, s terepbejárásai során a hegy ÉNy-i részén egy kis roncsbarrangot, a Fenyves-réti víznyelők (Bükk) előtti mederszakaszon pedig egy újabb nyelőpontot derítettek fel.

A *MAFC Barlangkutató Csoport* nyári Acskó-réti (Aggteleki-karszt) kutatótáborán elvégezte a Frank-barlang évekkel ezelőtt beomlott bejáratának újrafeltárását, a Bába-völgyi 3. sz. víznyelő megbontásával pedig bejutottak annak eddig ismeretlen barrangjába, melyet 87 m hosszúságban sikerült feltárniuk. Kőrishégyi (Bakony) kutatási területükön a Meander-nyelő bontását folytatva, 23 m mélységben elérték az omladékszől kifelé vezető szintes járatot, s bekapcsolódtak néhány erdélyi és spanyolországi barrang feltáró munkáiba is. Dokumentációs tevékenységük keretében az új feltárások térképezése és a Frank-barlang megbízásos felmérése (182 m, -48,5 m) mellett összefoglalták a Bába-völgy karsztobjektumaira és az Alsó-hegy vízrendszereire vonatkozó ismereteiket, s külföldi túráik alapján számos barrangról állítottak össze bejárású útmutatót.

A *MARCEL LOUBENS Barlangkutató Egyesület* 1993. évi feltáró tevékenysége két kiemelkedő siker is hozott: a Szilfás-nyelő bontásának újraindítása a Bükk második, s az ország negyedik legmélyebb barrangját képviselő, 190 m mélységű, különleges heliktit-képződményekkel díszített Jáspis-barlang megismerését eredményezte (az új barrangot önálló cikk ismerteti lapunkban); s az év végén megvalósult a Szepesi- és a Láner Olivér-barlang összeköttetése is az utóbbiból kiindulva feltárt Fofó-ágon keresztül. Állagvédelmi munkáik során újraácsolták a Cubákos- és az Útmenti-barlang bejáratát és a Bükki Nemzeti Park támogatásával lezárták a Szepesi-, a Lilla- és a Létrási-vizesbarrangot; tudományos tevékenységük keretében pedig a Nagy-fennsíkon rendszeres forrásészleléseket végeztek és folytatták a Létrási-vizesbarrang klimatológiai és csepegés-vizsgálatait.

A *MÁFI Barlangkutató Csoport* hagyományos kutatási területein (Ferenc-hegyi-barlang, Leány-barlang, Mogyorós-töbri- és Szén-völgyi Alsó-víznyelők) végzett feltáró és állagvédelmi tevékeny-

ségén túlmenően Derenk térségében (Aggteleki-karszt) egy 20 m-es hasadékbarlangot, Telki határában (Budai-hegység) pedig egy szarmata mészkőben kialakult, 40 m összhosszúságú omladékos barlangot fedezett fel. A Karszt csoporttal közösen szervezett (s önálló cikkben ismertetett) Központi Kutatótábor dokumentációs munkái mellett befejezték a Ferenc-hegyi-barlang megbízásos térképezését is, melynek alapján a barlang hossza 3974 m.

A *PANNÓNIA Speleoalpin Barlangkutató Csoport* a Kálmán-réti-zsombolyban (Bükk) végzett előkészítő munkákat a feltáró kutatás újraindításához.

A *PLECOTUS Barlangkutató Csoport* folytatva a Tapolcai-tavasbarlang és a Kórház-barlang feltáró kutatását, az előbbiben összesen kb. 40 m, az utóbbiban összesen kb. 70 m előrejutást ért el. A Keszthelyi-hegység 11 karsztobjektumában végzett bontásaik eredményeként a Vaddisznós-barlang hosszát 20 m-rel, a Róka-nyelő mélységét 7-ről 12 m-re növelték; a November 7. töbörben pedig egy kb. 25 m hosszúságú új barlangot tártak fel. Tudományos tevékenységük keretében folytatták a Kórház- és a Tapolcai-tavasbarlang vízminőségvizsgálatát, s megkezdtek a vízszint naponkénti regisztrálását; az Edericsi-fennsík barlangjaiban pedig denevérmegfigyeléseket végeztek. Dokumentációs munkájuk során folytatták a két nagy tapolcai barlang felmérését, áttekintő térképet szerkesztettek a város alatt ismert objektumokról és megkezdtek azok fotódokumentálását, tovább ismertetőt készítettek az Agár-tetőn felmért kis Benárd-barlangról (8m).

A *POSEIDON SE* bűvárai folytatták a Tapolcai-tavasbarlang és a Kórház-barlang feltételezett víz alatti összeköttetésének igazolására irányuló felderítéseiteket, melynek létezését immár az utóbbi tavában észlelt fürge csellék is alátámasztanak; a Molnár János-barlangban pedig a vezetőkötelek felülvizsgálata mellett megkezdtek annak fotó és videódokumentálását.

A Mecsekben tevékenykedő *PRO NATURA Karszt- és Barlangkutató Csoport* a Szarvas-nyelő feltáró kutatása mellett a Mészégető-források-barlangjában vízkémiai vizsgálatokat, a rendszer nyelőiben állagvédelmi munkákat és nyelőképességmegfigyeléseket, a hegység 11 barlangjában pedig téli denevérállomány-felmérést végzett.

A *SZIKKTI Barlangkutató Csoport* a Szemlő-hegyi-barlang négy pontján végzett járatbiztosítási és feltáró munkákat, mely utóbbiak eredményeként a Halál térségében egy kis oldaljárat vált ismertté. A Tábor-hegyi-barlang kutatását talpszintsüllyesztésekkel folytatták, míg a Kálvária-dombi köfajtő barlangjaiban és a Rácskai-barlangban (Budai-hegység) főleg állagvédelmi tevékenységet végeztek.

A *TATABÁNYAI Barlangkutató Egyesület* tagjai a Gerecsében egy szűk hasadékjárat feltárásával 128 m-re növelték a tavaly felfedezett Bubo-barlang hosszát, a Lengyel-barlang három pontján pedig összesen 19 m előrejutást értek el. A Döbbenet-barlangban és a Benzinkút-barlangban a bejárat akna kiácsolását és a végponti szűkület vésését, illetve a mélyponti omladék kitermelését végezték, s újrabontották az Egér-lyuk beomlott kutatóaknáját; dokumentációs tevékenységük keretében pedig a Bubo- és a Benzinkút-barlangban történt kiegészítő térképezés.

A *Tungsram SC TROGLONAUTA Barlangkutató Csoport* folytatva a Buda-barlang feltáró kutatását 22 m-ről 30 m-re növelte annak mélységét, s részben, külső szakemberek bevonásával megkezdte a barlang klimatológiai, ásvány-közzettani és levegőbakteriológiai vizsgálatát. Dokumentációs tevékenységük keretében a Buda-barlang térkép- és fotóanyagának kiegészítése mellett a Visegrádi-hegységben végzett kataszterező munkájuk során 28 objektumot — köztük 9, az irodalomban még nem szereplő barlangot — dokumentáltak, felmérték a mesterséges Weiszlich-barlangot, s összeállították az ismert barlangok irodalomjegyzékét; a Solymári-ördöglyukban pedig áttekintő térképen ábrázolták az eddig átvizsgálatlan kb. 25 kürtöt és 80 szűkületet, s listát készítettek a barlang egyes részeinek elnevezéseiről.

Az 1993. áprilisában alakult *Veszprémi Egyetem DSE Barlangkutató Csoport* megkezdte a Veszprém határában 1960-ban megnyílt, ám időközben szinte teljesen feltöltődött Csatár-hegyi-barlang kutatását.

A *Vulkánszpeleológiai Kollektíva* folytatta a Tokaji-hegység barlangjainak múlt évben megkezdett kataszterezését, amelynek során 89 újabb objektum — köztük az általuk újrafeltárt, nagyrészt mesterséges, ám hazánkban egyedülálló hidroszilikát anyagú cseppköveket tartalmazó erdőbényei Arany-barlang — alapdokumentációját készítették el; s 3 további kis

barlanggal bővült a Kovácsi-hegy (Bakony) bazaltut-
cájában ismert barlangok száma is. Tudományos
tevékenységük keretében összefoglalót készítettek a
kőbányászat által veszélyeztetett hegy természeti
értékeiről; vizsgálták a Kádártai-forrásbarlang (Ba-
kony) térségének vízáramlási rendszerét és potenciális
szennyezőforrásait; barlangbiológiai megfigyeléseik
eredményeként ez utóbbiban 8, a Tokaji-hegység

objektumaiban 14, a Kovácsi-hegy barlangjaiban
pedig 12 állatfajt mutattak ki; s a nemkarsztos barlan-
gok genotípusait a mesterséges üregek természetes
utánomlásából származó „konzekvenciabarlangok”
fogalmával egészítették ki.

*A kutatócsoportok jelentései alapján összeállította:
Juhász Márton és Takácsné Bolner Katalin*